

Đình Văn Phú

Thôn Văn Phú (trước kia là Ba La thượng thôn), phường Văn Khê, quận Hà Đông có một ngôi đình thờ thành hoàng làng. Nhân dân thường gọi di tích theo tên thôn là: đình Văn Phú.

Đình thờ ông Thiết Du - một bộ tướng thời tiền Lý. Đầu thế kỷ VI, nhà Lương đô hộ nước ta, nhân dân vô cùng cực khổ. Hưởng ứng lời kêu gọi của Lý Bí, ông Thiết Du đã chiêu mộ hào kiệt quân sĩ bốn phương và được phong là Tiền đạo Đại tướng quân thống lĩnh thủy bộ trấn giữ phía Tây Nam thành Thăng Long. Ông đóng quân lập đồn tại Ba La, dân làng mến phục nhiệt tâm hưởng ứng. Sau khởi nghĩa thắng lợi, ông về hưởng thực ấp ở Ba La trang, Thanh Oai huyện và mất ở đây, thọ 62 tuổi. Vua Lý Nam Đế ban sắc cho dân lập miếu thờ để tưởng nhớ công đức.

Đình Văn Phú. Ảnh: Thành Trung

Ngôi đình tọa lạc trên một thửa đất cao giữa khu vực cư trú của làng. Di tích có quy mô kiến trúc đồ sộ do nhiều nếp nhà ngang dọc tạo thành. Từ ngoài vào, di tích bao gồm những hạng mục công trình: Nghi môn, Phương đình, Tả hữu mạc, Đại bái và Hậu cung.

Phương đình được xây dựng vào ngày 04/12/1932 thời vua Bảo Đại, theo kiểu 2 tầng 8 mái với các đầu đao cong vút. Hệ thống cột tròn có chân cột bằng đá cao tạo dáng thắt cổ bông. Các bức cốn, vì nóc, đầu dư đều được chạm bong, chạm lộng tinh xảo theo các đề tài truyền thống: tứ linh, tứ quý, chữ triện, độc long... nghệ thuật điêu khắc mang đậm phong cách thời Nguyễn.

Đại bái là một ngôi nhà 3 gian 2 dĩ (chái), làm theo kiểu đầu hồi bít đốc, tay ngai có niên đại vào triều vua Thành Thái thứ 16 (1904). Các bộ vì nóc kết cấu thống nhất theo kiểu chông rường con nhị trên mặt bằng 4 hàng chân cột. Trên các đầu dư chạm nổi hình đầu rồng, mắt lồi, miệng ngậm một viên ngọc tròn, bờm hình sóng nước. Các bức cốn ở gian này làm kiểu cốn mê có chạm tích “tứ linh”, các bức cốn còn lại kiểu rường cụt, đầu các con rường có chạm hoa văn mây lá. Hệ thống bẩy hiên, bẩy hậu chạm hoa văn lá lật, rồng... theo phong cách nghệ thuật thời Nguyễn. Hậu cung nối liền từ gian giữa Đại bái vào tạo thành hình chuỗi vò. Các bộ vì nóc có kết cấu tương tự như ở Đại bái nhưng được bào trơn đóng bén, thiên về bền chắc. Đình còn lưu giữ được nhiều đồ thờ quý như: câu đối khảm trai, cuốn thư sơn son thếp vàng, bát bửu, kiệu bát cống...

Sáng mùng 1 tết Bính Ngọ (21/01/1966), tại ngôi đình này đã diễn ra một sự kiện lịch sử lớn: Đảng bộ và nhân dân tỉnh Hà Tây cũng như nhân dân địa phương vinh dự được đón Bác Hồ và các vị lãnh đạo của Đảng, Nhà nước về thăm và chúc tết. Tại ngôi đình này, Bác đã nói chuyện với đồng bào, khen ngợi những thành tích mà Đảng bộ và nhân dân địa phương đã đạt được. Đồng thời Người căn dặn: “*Văn Phú tức là có văn hoá và giàu có, nên phải làm sao cho sản xuất ngày càng phát triển, thu thập và đóng góp ngày càng tăng, đời sống nhân dân càng no ấm sung sướng và ngày càng có văn hoá*”.

Sau đó 10 năm vào ngày 10 tết Ất Mão, nhân dân Văn Phú lại được đón đồng chí Lê Duẩn – Bí thư thứ nhất Trung ương Đảng về thăm.

Với những giá trị lịch sử và kiến trúc nghệ thuật như vậy, đình Văn Phú đã được Bộ Văn hoá Thông tin công nhận cấp bằng di tích lịch sử văn hoá theo quyết định số 28 VH/QĐ ngày 18 - 1 - 1988.

Theo Di tích Hà Tây, Sở Văn hóa Thông tin Hà Tây, 1999